

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristotne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Koimana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim koncem leta poteče naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki naročnino naprej plačajo.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	16 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

600 let!

Δ Dne 27. decembra 1282. leta je tedanji nemški kralj Rudolf I. Habsburški na državnem zboru v Augsburgu s privolitvijo volilnih knezov nemških svojima sinoma Albrehtu in Rudolfu podelil nekdanj babenberške dežele Avstrijsko, Štajersko, Koroško in Kranjsko, a na prošnjo deželnih stanov je 1. junija 1283. tem deželam Albrehta postavil za jedinega poglavarja, Koroško pa 1. februarja 1286. leta izročil Majnhardu II., grofu Goriškemu in Tirolskemu.

Od 27. decembra 1282 do danes, tedaj celih dolgih 600 let, je lepa Kranjska, srce in glava predrage Slovenije naše, izvzemši tisto kratko dobo, ko je bila od l. 1308. do 1335. zastavljena Koroškim vojvodom, in izvzemši kratki interregnum francoske okupacije od l. 1809. do 1813. vedno tesno spojena s preslavno rodovino Habsburško. Združena z njo je vedno zvesta in udana prebila ter sočutno delila vse žalostne in vesele dogodke, kateri so v teku dolgih šestih sto let nosili srečo in nesrečo na državo Avstrijsko.

Pogumni in požrtvovalni sinovi lepe slovenske Krájine in vedno zveste Slovenije nikoli in nikjer niso omahovali, kadar je šlo za slavo in čast Habsburške Avstrije, nego zvestoudani Habsburškim vladarjem svojim bili so poslušni vsakemu klicu, ki jih je zval v krvav boj za lastnino in gospostvo Habsburško. V vsaki nevarnosti, preteči Avstriji in Habsburžanom, žrtvovali so Slovenci nesebično kri in življenje ter polagali na oltar avstrijskega patriotizma vse, kar premore zemlja slovenska.

Slovenci so ob Savi in Kolpi stoletja proti krutim Osmanom branili Avstrijo; Slovenci so stoletja stali na straži proti Benečanom, lakomnim avstrijskih dežel; Slovenci so se za Habsburžane bili zoper protestantske Nemce in Švede; Slovenci so v daljni Španiji in Belgiji žrtvovali se za Habsburžane; Slovenci so za Habsburžane prelivali kri zoper

samogoltnega Prusa; Slovenci so se ob Renu in Padu za Habsburško Avstrijo borili zoper francoske jakobince; Slovenci so krotili ohole Magjare in uporne Lahe, ko so iz krasne krone Habsburške hoteli potrgati najlepše bisere. Na sto in sto bojiščih je v potokih tekla naša kri za čast in last Habsburško!

A tudi Habsburžanje niso zabili vernega naroda slovenskega. Friderik III. je našim mestom podelil mnogo svobostin ter deželi Kranjski dal svojo škofijo; Maksimilijan II. je dejanski podpiral takrat osnovano slovensko slovstvo; Karl VI. je Kranjsko po velikih cestah zvezal z morjem in združil z drugimi pokrajinami slovenskimi; Marija Terezija in nje sin Josip II. sta se usmili našega tlačnega kmeta, osnovala nam prve šole, pomnožila število farnih cerkvá ter ustanovila mnogo dobredelnih zavodov; Franc I. je osnoval slovenskemu jeziku prve stolice v Gradci in v Ljubljani; nadvojvoda Ivan nam je dal „Novice“ in kaj je storil za nas Fran Josip I., to vemo vsi; a najlepše njegovo darilo je politična in jezikovna ravnopravnost, na podlagi katere se uže lepó razvija in se bode še lepše razvijal splošni napredek naroda slovenskega.

Zveza mej Slovenci in Habsburžani je sveta, s krvjo poškrbljena in potrjena zveza. Vsi vemo, vsi čutimo, da je Habsburška Avstrija naša sreča in naše rešenje. Slovenci si nikoli niso želeli, ne želé si sedaj in si ne bodo želeli drugih gospodarjev nego pravičnih Habsburžanov, pod katerimi jim je zagotovljen svoboden razvoj vseh blagih in plemenitih narodnih svojstev. Hvaležni se tedaj spominjamo danes tistega slovesnega trenutka, ki je srečo naroda našega položil v roke slavni rodovini Habsburški ter želimo iz vsega srca, da bi narod slovenski učakal še drugo šeststoletnico pod pravičnim žezlom mogočne Habsburške Avstrije.

O čipkarstvu.

—n. Kranjski deželni zbor je v zadnjem zasedanju votiral 80 gld. podpore za ustanovo čipkarske šole v Žiréh. Kakor se še čitatelji spominajo, smo se mi, ki gospodarstvene razmere v Žiréh kolikor toliko poznamo, oktobra meseca v članku „Kmetijstvo in obrtnost“ naravnost izrekli proti takej šoli. Prizadevali smo si namreč dokazati, da čipkarstvo uže sedaj škoduje kmetijstvu sploh, kakor tudi posameznim v gmotnem, zdravstvenem in npravstvenem oziru in da bode še veliko bolj škodovalo, ako se z ustanovljenjem šole še bolj razširi. Ker se pa misel o ustanovi čipkarske šole še nij popustila, hočemo to zadevo zopet s kratka omeniti in k svojim prejšnjim dokazom pristaviti še, kar piše o čipkarstvu „Oesterreichische Monatschrift für Gesellschaftswissenschaft“.

„S čipkarstvom se pečajo skoro izključljivo na Českem (v Krkonoših in v Šumavi); na Moravskem in Šlezkem pa le posamič. (Za Žire tedaj še ne vedo na Dunaji; kedar se ustanovi šola, bodo pa uže zvedeli. Op. prev.) Čipkarstvo (klekljanje) pripada z ročnim predenjem, izdelovanjem nožev in žeblicev vred k onim rokodelstvom, ki se vsled konkurence mašinskega dela morajo bližati svojemu

propadu. V najboljših časih je v Krkonoših se živelo ob klekljanji 50.000 do 100.000 ljudi, sedaj se jih pa peča še kacic 20.000 s tem nevhvaležnim delom za v resnici gladno plačo. Klekljajo možje, žene in otroci. Otroci se uže z osmim letom — in če je sila, še prej — poprijemajo tega prsi in prste kvarečega opravila. Z deseturnim delom na dan zasluži spreten klekljar ali klekljarica na teden komaj 1 gld. 20 kr. do 1 gld. 30 kr., manj spretni pa le 50 do 60 kr. na teden, tedaj manj kot ruder v jednem dnevu. Letni dohodki so po tem takem: minimum 20 do 30 gld., maksimum 60 do 65 gld., plača za jedno uro 0 6 do 2 kr.“

„Ta plača za težavno delo je v Avstriji najnižja, še celo tkalci so precej bolj plačani. Gmotni položaj teh 20.000 klekljarjev v Krkonoših je najsiromašnejši izmej vseh delavskih branš naše domovine, usmiljenja vredna eksistenca“.

Tedaj naj bi se na Kranjskem začelo in s šolo negovalo, kar je drugod po natornej sili uže skoro izumrlo. Zaslužek pri klekljanji, ki uže tačas nij bil prida, ko se je za šolo prosilo, se je sedaj na zimo zdatno ponižal; in kljub temu naj bi se ustanovila šola? Deželni zbor je pač prehitro ravnal.

Stanje mestnega posojila ljubljanskega.

(Ekspozé mestnega odbornika Iv. Hribarja v seji mestnega odbora dne 21. decembra t. l.).

(Dalje.)

Finančni odsek bivše večine mestnega zbora je sicer, kakor uže prej omenjeno, to izgubo tudi priznal, toda on jo je smatral za produktivno izdajo ter jo v bilancijah v mestnem posojilu navaja mej aktivni. Ne more pa biti dvombe, da posojilna zaklada od tega izdatka — ako se izguba obresti sploh tako imenovati sme — nikdar ne bode imela kacega dohodka ali sploh kake koristi, torej je z ozirom na to, da se mej aktivni v bilancijah smejo navajati le taki izdatki, ki utemeljujejo dohodke za neko vrsto let, ali ki so bili spremenjeni v vrednost druge vrste, bilo to postojanje popolnem nepravilno in naravnost proti določbam §. 31. trgovinskega zakona, ki predpisuje, da se morajo nedobične tirjateve — in ta izguba obresti mora se vsakakor za nedobitno tirjatev smatrati — odpisati.

Vsled tega tako uravnanege uknjiževanja izkazujeta obe doslej mestnemu zboru priobčeni bilanciji izdatne prebitke in sicer ona iz leta 1880

znesek 24944 gld. 19½ kr.
ona iz leta 1881 pa 24123 „ 47 „

Vse drugače pa izgledata računa izgube in dobička iz teh dveh let, ako se sestavita pravilno in faktičnim okoliščinam, podanim s pogodbo de dato 19. decembra 1879, odgovarjujoče.

Tedaj pa je takoj jasno, da uprava mestnega posojila nij le dociljila nikakoršnega dobička, temveč celo izdatno izgubo, kar je čisto naravno, ako se pomisli, da niti vsakoletne anuitéte, na katerih sloni ves amortizacijski plan, niso mogle pokrite biti.

Izguba, ki jo ima mesto v prvem letu, je po tem pravilu sestavljenem računu 34.481 gl. 39½ kr. ona drugzega leta pa 19.399 gld. 50½ kr., tedaj

vkupno v obeh letih 53.881 gld. 20 kr., in ker se je ta nedostatek pokrila s tem, da se je jednaka svota odzela posojilnej zakladi, tedaj iznaša izguba le-te poslednje 53.881 gld. 20 kr., ali z drugimi besedami: posojilna zaklada bila je koncem leta 1881 uže samo z obzirom na to, ker se jej je odzela nedostatek anuitét, za toliko manjša.*)

Tako stoje računi, ako se za pokritje anuitét porabijo tudi oni zneski, ki so se dosegli s prodajo obligacij. Toda z ozirom na to, ker je bivši finančni odsek obligacije — ut experientia docet — nakupil v ta namen, da jih o ugodnej priliki zopet proda, ter nakupi družih vrednostnih papirjev ter se tako nehoté podal v borzno špekulacijo, ne smeli bi se bili dohodki, o prodaji obligacij pri kurzu dociljeni, porabiti za anuitéte, temveč naložiti v posebno „zakladi za premembo kurzov“, kajti kdor se poda v špekulacijo z nakupovanjem in prodajanjem vrednostnih papirjev, ta mora tudi pripravljen biti na to, da ga prej ali slej sreča utegne pustiti na cedilu. Da je ta zahteva čisto opravičena, razvidno je uže iz tega, ker mestna posojilna zaklada pri 5% nej papirnej renti, katero je bivša večina mestnega zastopa namestu prodane 6% ogerske zlate rente sklenila nakupiti za 802.000 gld., dalje pri 4% ogerske zlate renti, katere se je nakupilo za 42.000 gld. in pri 5% ogerske papirnej renti, katere se je nakupilo za 86.389 gld. 55 kr. po kurzu z dne 30. novembra t. l. gubi 48.355 gld. 88 kr. ali, ako se odračuni znesek 660 gld. 33 kr., ki se

je tej izgubi koncem leta 1881 odpisal, vedno še 47.695 gld. 55 kr., tedaj uže dvakrat več, kakor je iznašal ves dosedanji pri prodaji obligacij dociljeni dobiček v znesku 22.213 gld. 29 kr.

K dobičku, ki se je v bilancijah za leto 1880 in 1881 izkazal pripomogla je deloma uže omenjena, mej aktiva postavljena, izguba obresti; deloma pa okoliščina, da se vrednostni papirji niso v bilanciji izkazali z resnično (kurzno) vrednostjo, ampak z nakupnim zneskom. Tudi to je proti jasnej določbi §. 31. trgovinskega zakona, ki se glasi: „Bei der Aufnahme des Inventars und der Bilanz sind sämtliche Vermögensstücke und Forderungen nach dem Werte anzusetzen, welcher Ihnen zur Zeit der Aufnahme beizulegen ist,“ in da se je proti temu jasnemu predpisu trgovinskega zakona ravnalo, razlagati se da le s tem, da je bivša večina mestnega zbora zavoljo utrjenja svoje popularitete pri upravi posojilne zaklade vsakakor hotela izkazati dobiček.

(Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 27. decembra.

Govori se, da bode državna zbornica uže 12. januarja zopet pričela svoja posvetovanja. Dotični odseki obravnali in predložili so uže naslednja poročila: komasacijskega odseka o ukrepih gospodske zbornice glede izdajanja postav, zadevajoče: a) zloženje kmetijskih zemljišč, b) očiščenje gozdov tujih nasadov ter arondiranje gozdnih mej, c) delitev skupnih zemljišč ter urenje

skupnega užitka; poročilo železničnega odseka o vladinej predlogi glede odrastkov gališke transvervalne železnice (Rzeszow-Nadbrzezie); poročilo odseka, ki je obravnaval prošnjo za ustanovitev zdravniških kamor; poročilo odseka kazenske postave glede reforme kazenskega postopanja v tiskovnih pravdah; konečno še razna poročila o peticijah. „Dzienniku Polskemu“ piše oficijozni dopisnik iz Dunaja, da namestnik finančni minister Dunajewski takoj v začetku bodočega zasedanja povabiti vodje desnice k posvetovanju, kjer jim bode v odobrenje predložil uže obznanjene davčne projekte. Še le potem pridejo ti načrti v parlamentarno obravnavo.

Nj. Veličanstvo blagovolilo je na predlog bana grofa Pejščević-a z Najvišjo naredbo s 13. decembra t. l. onim prebivalcem bivše **Krajine**, kateri imajo po sedanjih postavah gozdne pravice v državnih in občinskih gozdih in ki so bili do dneva Najvišjega manifesta z 18. julija 1881. zaradi kaznivih dejanj proti varstvu lastnine, prizadejanih z ugrabki iz omenjenih gozdov, obsojeni, odpustiti postavne nasledke teh obsod in tudi kazni samo opustiti, v kolikor nij bila uže prestana, ter odrediti, da se imajo vse preiskave, ki so zaradi kaznivih dejanj, učinjenih pred rečenim dnevom, še v obravnavi, obustaviti.

Vnanje države.

Srbska skupščina vzprejela je v zadnji sej jednoglasno poštno in telegrafno pogodbo z Bulgarijo, formulirano na podlagi Bazelskega dogovora. — Finančni minister misli skupščini v kratkem predložiti načrt zakona o kovu denarja iz nikela. — Oficijelno razglášena adresa skupščine ima tudi podpise vseh bolnih skupščinarjev; vzlic temu njima več ko 127 podpisov. — Jurij Nežić, bivši poverjenik Srbije v avstrijsko-srbskem pogajanju glede trgovinskih razmer, jeden najodličnejših članov vladine stranke, priobčil je kratko pismo, v katerem naznanja svoj izstop iz vladine stranke, ker da se je ona svojemu programu izneverila.

Zaradi bolehnosti **bulgarskega** kneza Aleksandra otvoril je narodno sobranje predsednik mu general Sobolev. Prestolni govor, katerega je siednji prebral, pravi mej drugim, da si je knez dovolil upotrebiti izročeno mu oblast, da ustvari narodni zastop na racionalnem in trajnem temelji. Posrečilo se mu je, pravi nadalje, doseči ta smoter, da je delovanje vladno podvrženo nepristranskemu nadzoru. Prestolni govor spominja se potem nadomeščenja desetine z zemljišnim davkom ter naznanja predložitev raznih postavnih načrtov glede denarstvenega preustroja države, mej drugimi o ustanovitvi narodne banke in stavbene družbe. Nadalje oznanja prestolni govor premembo pravosodja ter poudarja, da naj bo sobranje svojo posebno pozornost obrnilo železnicam. **Bulgarska** uživa neprestano dobrohotno prijateljstvo svojega osvoboditelja in prijazno naklonjenost drugih vlastij, katere z zanimanjem zasledujejo napredek kneževine na poti prosvetljenja. Knez se nadalje z zadovoljstvom spominja pohoda kralja Milana, ki naj bode utrdil prijateljske vezi s sosednjo kraljevino ter izraza konečno upanje, da bodo poslanci s svojim razumom in iskuvstvom pomogli državo dotirati do one stopinje blagostanja, do katere ima opravičeno zaupanje.

Povodom usmrtenja Oberdanka poskušalo je v **Rimu** pred avstro-ogrskega poslanstvom kakih 50 ljudi napraviti demonstracijo, pa so bili še ob pravem času po vojaki razkropljeni. Več osob so zaprli ter se bode pričela ostra preiskava. — Italijanska kamora je brez pomnje vrednih dogodkov vzprijela vse člene postave o prisegi poslancev in sicer z 222 glasovi proti 45, ravno tako provisorni budget za prve tri mesece prihodnjega leta in dognala trgovinsko pogodbo z Belgijo. — Sprejemavši voščila kardinalskega kolegija izjavil je nj. svetost papež, da hoče vzlic vsem nasprotovanjem proti cerkvi nadaljevati visoki svoj poklic ter zagovarjati in braniti njene pravice in interese ter je konečno pozival še kardinale, škofo in vse vernike k sodelovanju.

Dopisi.

Iz Bolca 22. decembra. [Izv. dop.] (Po Trenti nabrani glasovi.) Dandanes se pisari o vsem in vsakem, zakaj bi se ne o naši romantični Trenti, pa njenih prebivalcih, ter njihovih odnošajih? Da čujemo! —

Trentarji so bili zelo užaljeni, ko jim je 5. novembra t. l. odhajal dotedanji vrli vikar č. g. J. Jarec, in to tem bolje, ker so se bali, da ostanejo poslej brez duhovna. A skoro jih je bil minol ta strah; takrat jim je v. č. kn. šk. popečiteljstvo takoj

*) Dati.

Račun izgub in dobička.

Imeti.

Dati.	Račun izgub in dobička.	Imeti.	
1880	Prenesek izgube z računa anuitét 33582 93 1/2	1880	Izguba 34481 39 1/2
	razne remuneracije 300 —		
	odpis 2% z računa inventarja 236 04		
	razni troški 362 42		
	34481 39 1/2		34481 39 1/2
1881	Prenesek izgube iz leta 1880 34481 39 1/2	1881	Izguba 53881 20
	prenesek izgube z računa anuitét 13754 47		
	2% odpis z nakupljenega inventarja 236 04		
	razni troški 209 29		
	za z dispozicijskega računa izdani znesek na račun preostanka 5200 1/3		
	53881 20		53881 20

Dati.

Glavna bilancija.

Imeti.

Dati.	Glavna bilancija.	Imeti.	
1880	Računu amortizacijske zaklade za posojilo amortizacijske zaklade 38872 95	1880	Računu loterijskega posojila 1471875 —
	računu blagajnice, za gotovino v blagajnici 20413 26		rač. 1. žrebanja } za propadle a 114 —
	računu inventarja, za nakupljeni inventar in prvotne troške 11566 25		rač. 2. žrebanja } ne še izplačane 24030 50
	„Wiener Bank-Gesellschaft“ za neprevzete srečke 679437 12 1/2		rač. 3. žrebanja } dobičke 33040 —
	kranjska eskomptna družba za vloge po 4 1/2% 87972 —		račun davka od srečk 3981 —
	kranjska eskomptna družba za vloge po 4% 30913 25		
	kranjska hranilnica v Ljubljani za vloge 20000 —		
	štajerska eskomptna banka v Gradci za vloge 230565 —		
	ljubljska mestna občina, za posojilo iste 28000 —		
	ljubljske mestne občine ubožna zaklada, za posojilo iste 5527 50		
	klavnični kapital, za denar, izdan za napravo klavnice 5322 57		
	Anglo-avstrijska banka na Dunaji za vloge 339969 20		
	račun izgube in dobička — izguba 34481 39 1/2		
	1533040 50		1433040 50
1881	Računu amortizacijske zaklade, za posojilo amortizacijske zaklade 38222 17	1881	račun loterijskega posojila 1471875 —
	računu blagajnice, za gotovino v blagajnici 6956 82 1/2		štajerska eskomptna banka v Gradci, za terjatev pri njej 9629 —
	račun inventarja, za nakupljeni inventar in prvotne troške 11330 21		anglo-avstrijska banka na Dunaji, za terjatev pri njej 10240 70
	„Wiener Bank-Gesellschaft“ za neprevzete srečke 323832 12 1/2		rač. 2. žrebanja } za propadle a 684 —
	kranjska eskomptna družba za vloge po 4 1/2% 26503 10		rač. 3. žrebanja } ne še izplačane 285 —
	kranjska eskomptna družba za vloge po 4% 8369 95		rač. 4. žrebanja } dobičke 370 50
	kranjska hranilnica v Ljubljani za vloge 14768 —		rač. 5. žrebanja } 1962 —
	mestna občina ljubljanska za posojilo po 5% 28000 —		rač. 6. žrebanja } — —
	mestna občina ljubljanska za posojilo po 6% 6000 —		
	mestne občine ljubljanske ubožna zaklada za posojilo 5527 50		
	račun obligacij za nakupljene vrednostne papirje (po nakupnej vrednosti) 811310 —		
	conto sospeso, za obresti iz vrednostnih papirjev 14357 86		
	klavnični kapital, za v mestno klavnico investirani denar 145987 26		
	račun izgube in dobička, — izguba 53881 20		
	1495046 20		1495046 20

poslalo drugega gospoda. Veselje je bilo za nje, da so bili tako brzo zopet oskrbeni. — Da so pa dobili uprav sedanjega gospoda: to je bilo menda baje tudi v veselo začudenje bivšemu Tolminskemu, banketom oslavljenemu vitezu Š—u; še celo bivšemu adjutantju dr. B. — pravijo — se je radi tega jedenkrat namuznil, češ: sedaj pa skušaj, kaj pomagajo neslana tvoja „poslana!“ (Tako „hudobni“ jeziki, kaj morem zato: jaz sem le glasove zbral.) In vrhu vsega tega je dné 12. novembra še sedanji Trentarski gospod sam v cerkvi oznanil, da je rad prišel v ta kraj. Ná, tú imaš sedaj! Včasih bi želel vsem ustreči, pa ne uslužiš nikomur; sedaj pa so — po onem govorjenju — ustregli kar štirim hnadu! Kaj pa hočete še več?

Pa da se vrnem spet k Trentarjem: njim je posebno do tega, da imajo spet lastnega duh. oskrbnika in učenika. Treba vedeti, da je pri njih revščina doma, prav težavno se prebijajo „skoz' življenja zmede;“ mnogi si morajo iskati zaslužka in preživljenja v vnanjih krajih (po Štajarskem, Koroškem, pa tudi po Ogrskem, Bavarskem) kot rudokopi, drvarji, ogljarji itd. Zato pa je potrebno, da se doma vsaj za silo kaj izučé, da si morejo potlej pomagati dalje po svétu. Dandanes trebé pač povsod znanja; sedaj ne gre več tako „po domače.“ Tedaj pa Trentarji živo potrebujejo učenika; in ker ne dobojo svetnega, ki se je jedino tej nalogi posvetil: za to pa želijo imeti zasilnega duhovskega učitelja, da bi ta vsaj za silo kaj izučil njihove otroke. — Res, da je Trentarska šola nekaj posebnega, — vredna, da bi jo jedenkrat „ogledali;“ čul sem tudi, da se je vis. gospóda nekedaj precej norčevala z duhovskimi učitelji; — kako je v novejših časih, mi nij prav znano — pa kaj to! Saj pravi slavno, čem reči: slano Tolminsko evangelje: da si izpolnil dolžnost, zadosti te plača zavest! Križice in križarje (krajcarje) in kar je takega drobiža: — to sprejmejo drugi radi! — Pa tudi sicer potrebujejo baje da Trentarji váruha in branitelja: kjer je samota, tje se volk rad primota — v Trento je bil celó medved prihlačal — in ta zverina trga in davi in morí! Zato bi blo želeli, pa bi v. č. kn. šk. popečiteljstvo sosednih nam Trentarjev tudi v prihodnje ne zane-marjalo, temveč jih redno oskrbovalo z lastnimi duhovniki: makari naj se imajo vsled tega drugi, manj potrebni prostori hladiti. Zgodi se včasih, da tičé drugodi duhovni vkup, da so jeden drugemu na poti: Trentar pa prosi — po dvakrat po trikrat — ko sit si obljud — pa trpi pa romaj — tam od Marije — do Jožefa! — Če ne zlate, vendar so Trentarji tudi — pokriščene duše! Pravičnost — krščanska čednost! P—er.

Domače stvari.

— (Občni zbor Čitalnice ljubljanske) bil je včeraj dopoldne ob 11. uri. Pri jako živahnej udeležbi otvoril predsednik gosp. dr. Bleiweis-Trsteniški s primernim nagovorom zborovanje, spominjaje se bivšega predsednika in očeta naroda pokojnega dra. Janeza Bleiweisa viteza Trsteniškega. Po z odobravanjem vzprijetih poročilih tajnika g. Kreča in blagajnika Kadilnika vršila se je volitev 15 odbornikov. Rezultat volitve je naslednji: dr. Bleiweis Trsteniški, dr. Zupanec, Kadilnik, Hribar, Sos, dr. Tavčar dobili so vsak po 47 glasov; dr. Papež 44, Kreč 43, dr. Štor 42, Wöfling 42, Pakič 38, Valenta 38, Nolli 34, Drenik 28, Šuklje 20 glasov. — Konečno izrazi g. Drenik obče odobreno željo, naj bi se 125 letnica V. Vodnika praznovala kar možno slovesno in naj se povabijo tudi druga narodna društva k sodelovanju.

— (Jour fixu) zabavnega in literarnega kluba preteklo soboto, ki je bil dobro obiskovan, predsedoval je g. E. Kramar. Za berilo skrbel je g. Kladva, čitajoč „o zakonskih zadržkih“ z ozirrom na cerkveno pravo in občni državljanski zakonik. Za tem posebno marljivo in zanimljivo sestavljenim ter pohvalno vzprijetim berilom čital je g. R. Bežek o slavnem slovanskem umeteljniku Chopin-u, katero berilo priobčimo po novem letu mej feljtoni. Omeniti treba še zgodovinskega dodatka g. profesor

Šuklje-ja k berilu g. Kladve in raznih izrednih muzikalnih produkcij, ki so nam krajšale večer.

— (Pevski zbor Čitalnice) ima v četrtek zvečer ob 8. izredno pevsko vajo, h katerej se uljudno vabijo vsi gg. pevci. Zbor nastopi zopet uže na Silvestrov večer; torej je to jedna zadnjih poskušanj ter je želeli obilne udeležbe.

— (Na smrt obsodila) je danes porotna sodnija kmetskega fanta Joža Prelesnik-a iz kamniškega okraja, kateri je svojo lastno mater s sekiro po glavi udaril, jej presekal še hrbet in jo tako umoril. Obširneje še poročamo.

— (Potres) srednje sile čutil se je v Ljubljani danes ob 12. uri in 25 minut opoldne, ki je trajal kake dve sekundi ter imel smér od juga proti severu.

— (Na Silvestrovo) 31. dec. t. l. ob 3. uri popoldne ima Šaleška Čitalnica svoj prvi redni občni zbor pri g. M. Tajaik-u. Dnevni red: I. Nagovor in poročilo predsednikovo. II. Razgovor o ustanovi društvene knjižnice. III. Volitev predsednika in odbornikov. IV. Razni násveti. — K obilnej udeležbi vabi odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Celje 26. decembra. Današnji shod „Slovenskega društva“ je bil od celjskega župana Neckermana prepovedan, pa na telegrafični priziv predsednika dr. Radeja od namestnije graške telegrafičnim potem dovoljen. Dasi je mnogo prišlih gostov odšlo, ko so slišali o prepovedi, je vendar še ostalo nad 150 društvenikov. Zborovanje se je ob 4. uri pričelo. Predsedoval je gospod dr. Glančnik iz Maribora. Dr. V ošnjak je poročal o delovanju državnega zbora. Njegov govor je bil z veliko pohvalo vzprijet. Potem so še govorili dr. Serbec iz Celja, dr. Gregorec iz Maribora in Urbanec iz Ptujja. Sklenile so se resolucije za napravo slovenskih gimnazijskih paralelk v Celji, Mariboru in Ptujju, za uvedenje slovenskega učnega jezika na mariborskem učiteljski in zaradi nastavljenja popotnega učitelja slovenščine zmožnega za slovenski Stajer. S trikratnimi živio-klici na cesarja končal se je zbor, ki se je vseskozi vršil v najlepšem redu.

Dunaj 27. decembra. Časopisi brez razločka stranke praznujejo navdušeno šeststoletnico dinastije habsburške. Iz vseh pokrajin dohajajo poročila o patrijotičnih svečanostih v cerkvah, šolah vseh veroizpovedanj. Na Dunaji udeležil se je cesar, cesarska obitelj slavnostne maše. Potem vozile so se slovesno deputacije čestitat cesarju. Župan deputaciji na čelu izročil je čestitajočo adresó. Škofje dolenje- in gorenje-avstrijski, na čelu nadškof Ganglbauer, predložili so svoje čestitke.

Dunaj 27. decembra. Cesar odgovoril je jako milostno na nagovor županov, rekoč: Dunaj je od cesarja Rudolfa z avstrijskimi dednimi deželami pod zaščito in skrbnostjo Njegovih prednikov z malih početkov vzrasel do sedanje važnosti in velikosti. Veseli Ga, da Mu je bilo možno z nagibom, danim mestnemu zastopu, pričeti novo dobo razcvetanja in rastočega blagostanja za Njegovo ljubljeno rojstno mesto. Pripoznava hvaležno, da so meščanje dunajski Njemu, Njegovej hiši v sreči in nesreči obvarovali najzvestejšo udanost ter jo, kadar je bilo treba, zatrdili s krvjo in imetkom.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 21. decembra.

Janez Tomažič, kmet iz Senobora pri Vipavi, zatožen je hudodelstva goljufije. Oče njegov, vinski trgovec zapustil je njemu in še dvema bratoma precej ti-sočakov; mnogo bilo je imetka, veliko pa tudi dolgov, kajti rajni oče je v bivših dobrih časih dejal jako mnogo na upanje. Bilo je tedaj, ko je on živ, še precej vozarenja po Notranjskem in „furmani“ popili so marsikateri polič prek mero, v obče človeku navadne. Kaj bi tudi ne, saj je bil denar v tistik boljših časih zares „okrogel“.

Ker so oče Tomažičev umrli brez oporoke, tedaj so dedovali vsi trije sinovi jednako, dobili so del gotovega premoženja, vsak pa tudi del dolgov, katere je imel terjati pri raznih gostilničarjih. Posestvo prevzel je po kmetskem dednem nasledstvu najstarejši sin France Tomažič, in ta je imel nalog izplačati dedščino bratoma Janezu in Tomažu Tomažiču. Kar se tiče dedščine bilo je vse v redu, samo zapuščeni dolgovi posebno pa jeden, prouročili so mnogo prepira v rodbini Tomažičev. Bil je dolg za vino, katerega so imeli nasledniki starega Tomažiča izterjati pri Karolini Fichtenau, bivši posestnici v Cirkovskej Vasi, v znesku 460 gl. starega denarja. Franc Tomažič dal je, dasiravno dolg nij bil uknjižen in je bilo dvomljivo se li dobodo novci, bratoma, katera sta vedno tarnjala za denar in sicer Jožu par volov, Janezu pa, ki je bil najsilnejši, jedno od dveh krav, katere je še imel; in ko je bila žena huda, dejal je, da je sedaj odpravljen za dolg, sedaj smo se ga znebili. A ko France Tomažič 1873 l. umre, pride Janez Tomažič k materi, in ta mu izroči pisma, tikajoča se dolga pri Karolini Fichtenau. Šel je k posestuiku Andreju Marinku v Cirkovsko Vas in mu je ponujal rekoč, da je on Franc Tomažič, naj kupi dolg. Pevikrat nij bilo nič. Mariako rekel je, najpripelje koga seboj, ki bo potrdil, da je on res Franc Tomažič.

Drugikrat 28. marca 1876 l. prišel je z Kobavom.

Dal je Marinko, kateri je imel na posestvu Fichtenauove uknjiženih 1000 gld., za dolg, kakor pravi zatoženec 150 gold., od teh pa je odračunil za „veliko“ večerjo 25 gld., tako da je zatoženec dobil le 125 gld. Pismo narejeno pri sodniji v Logatcu, v katerem izročá dolg, podpisal je zatoženec tudi kot Fiance Tomažič. Porotnikom se stavita dva vprašanja. Prvo je šlo na to, je li zatoženec s tem, da si je pridejal in podpisal krivo ime ter dolg v znesku 460 gold. starega denarja z obresti prodal Marinku, zakrivil hudodelstvo goljufije. Drugo, je li svota, za katero je goljufal, presegla 300 gold. Porotniki (načelnik g. Pakič) potrdili so prvo vprašanje jednoglasno, drugo pa so jednoglasno zanikali. Vsled tega je obsojen Janez Tomažič na štiri mesece težke ječe, poostrene s postom vsakih 14 dni in povrniti ima Franc Tomažičevem otrokom svoto, za katero jih je ogoljufal.

Tajci:

25. decembra.

Pri **Sloau**: Dorotka iz Gradca. — Gaspari iz Postojne. — Pacher iz Kranja.
Pri **Maltei**: Rebn z Dunaja. — Peterwandl iz Štajerja. — pl. Hirsch z Dunaja. — Furlan iz Novega Mesta — Dolinšek iz Ljubljane.

Meteorološko poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
22. decembra	ob 7. uri zjutraj	737.29 mm.	— 1.2° C	slaboten vzhod	oblačno	0.00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	735.03 mm.	+ 0.6° C	slaboten jugozahod	oblačno	
	ob 9. uri zvečer	734.11 mm.	+ 0.2° C	brezvetrije	oblačno	
23. decembra	ob 7. uri zjutraj	725.13 mm.	— 0.6° C	brezvetrije	oblačno	20.00 mm. snega.
	ob 2. uri popoldne	719.20 mm.	0.0° C	slaboten vzhod	oblačno	
	ob 9. uri zvečer	718.83 mm.	— 0.6° C	slaboten vzhod	oblačno	
24. decembra	ob 7. uri zjutraj	721.89 mm.	— 2.2° C	brezvetrije	jasno	0.00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	722.50 mm.	+ 1.2° C	brezvetrije	jasno	
	ob 9. uri zvečer	725.19 mm.	— 2.0° C	slaboten vzhod	oblačno	
25. decembra	ob 7. uri zjutraj	728.44 mm.	— 7.0° C	brezvetrije	jasno	0.00 mm.
	ob 2. uri popoldne	731.25 mm.	— 4.8° C	slaboten zahod	oblačno	
	ob 7. uri zvečer	731.33 mm.	— 8.6° C	slaboten zahod	oblačno	

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk, v prejšnjih dneh zelo visok, se je v zadnjih dneh zopet, vendar tolikanj enakomerno znižal, da je ostal prejšnji mali razloček mej maksimum in minimum skoraj nespremenjen. Vetrovi so ostali sicer po moči

nespremenjeni, vendar so se zasukali proti jugu in zahodu. Temperatura se je posebno na vzhodu močno znižala; sploh je pa postala povsod podnormalna; razločki mej maksimumom na jugu in mej minimumom na vzhodu in severo-vzhodu so se zdatno pomnožili. Nebo je bilo precej spremenljivo, vendar večinoma popolnem ali pa saj deloma jasno; vreme, poprej skoraj povsod sneženo, se je v zadnjih dneh ustanovilo.

Tržne cene v Ljubljani

dné 27. decembra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	31
Rež,	5	04
Ječmen	4	39
Oves,	2	93
Ajda,	4	23
Proso,	4	87
Koruza,	5	60
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	9	—
Krompir, 100 kilogramov	2	50
Maslo, kilogram	—	96
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	66
„ povojen,	—	76
Surovo maslo,	—	90
Jajca, jedno	—	3
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	48
Svinjsko	—	46
Koštrunovo	—	28
Kokoš	—	40
Golob	—	16
Seno, 100 kilogramov	3	3
Slama,	1	87
Drva trda, 4 kv. metre	7	—
„ mehka, „	4	50

Nepopisljive žalosti polnega srca naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da se je Vsegamogočnemu dopadlo, najino preljubljeno hčerko

VERO

danes ob 11. uri zjutraj hipoma po 8 tedenskem kratkem življenji k sebi poklicati.

Prosiva prijaznega sočutja.

(803) **Fani in Fran Raunihar.**
V Ljubljani, dné 25. decembra 1882.

Zahvala.

Za mnogostranske dekaze toplega sočutja mej boleznijo moje nepozabljive, predrage soproge

Leopoldine Papis, roj. Piano,

potem za obilo udeležbo pri pogrebu predrage ranjce. osobito vsem so-odnikom Senožškim, prečastitej duhovščini, oziroma gospodu župniku Senožškemu, kakor tudi tukajšnjemu učiteljskemu osebju in šolskej mladini, nadalje nadžupanu gospodu L. Deklevi in njega soprogi izreka najprijateljskejšo zahvalo

žalujoči soprog

(804—1) **Fran Papis,**
trgovec in c. kr. poštar.
Dolenja Košana, dné 22. decembra 1882.

Poslano.

(54—47)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
poznate kas najbolj okrepljujuče piče,
I kas izkuššan liek proti trajnom kašlju plućevine I
želudca boolesti grkljana I proti mēhurnim kataru,
kas I slasticah za **(PASTILLEN)**
nalazi se kod Hinke Mattonija (Karlovi vari u Českoj).

Na etikéto in zamah,
kakor kaže podoba,
treba ostro paziti.

MATTONI'S
GISSHÜBLER

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armic.

Ravnokar je na svitlo prišla knjiga
Slovenska mati.
V poduk materam, kako naj sebe in svoje otroke
zdrave obvarjejo.

Spisal **dr. Kočevar** v Celji.
Cena 30 kraje., — po pošti 32 kraje.

Dobi se pri pisatelji in v „Narodni Tiskarni“
v Ljubljani. (793—3)

Proti bolečinam v glavi in želodci.

Lekarna „pri samorogn“ v Ljubljani, Mesini trg.
Dolgo časa nijsva imela jaz in moj prijatelj **apetita** in sva trpela zaradi **zaprtja** glavobol, dokler nama slučaj nij prinesel v roke vaše **kri čistilne kugljice**, škatljica po 21 kr. **Kri čistilne kugljice** imele so dober vpliv, a škatljica se je kmalu izpraznila; naročila sva torej cel zavitek s 6 škatljicami à 1 gld. 5 kr. Izrekam vam zahvalo in z **veseljem** vam javljam o **najinem zboljanju** in naročujoč za svoje znance še dva zavitka proti poštnem povzetju, dovoljujem vam, da objavite mojo zahvalo in hvalo teh **kri čistilnih kugljic**.

Spoštovano udani

Fran Prosenec,

(468—6) uradnik pri carinskem uradu.

Dunajska borza
dné 27. decembra.

Papirna renta	75	gld.	15	kr.
Srebrna renta	76	„	90	„
Zlata renta	95	„	70	„
5% marcna renta	90	„	70	„
Akcije narodne banke	828	„	80	„
Kreditne akcije	288	„	35	„
London	119	„	48 1/2	„
Napol.	9	„	67	„
C. kr. cekini	5	„	60	„
Nemške marke	58	„	„	„

4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	118	„
Državne srečke iz l. 1854	100	„	167	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	„	95	„
Ogrska zlata renta 5% 4/10	118	„	45	„
„ 4% 10/10	84	„	30	„
„ 5% 5/10	85	„	35	„
5% državne zemljiške odvez. oblig.	103	„	75	„
Dunavska reg. srečke 5% 100 gld.	113	„	„	„
Zemlji. oblig. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	„	25	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	„	„	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	„	„	„
Kreditne srečke	174	„	„	„
Rudolfove srečke	19	„	„	„

Umetne (574—34) zobe in zobovja

postavlja po najnovšem americkanskem zistemu
v **zlatu, vulkanitu ali celulojdu** brez bolečin.
Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin
zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega mostu, v I. nadstropji.

Antirrheumon, pripravil **G. Piccoli**, lekar „pri
skej cesti. Najboljše zdravilo proti prehlajenji, kosti-
bolju, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v
prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Cena
1 steklenici 40 kr.

Mazilo zoper ozeblino, od **dr. Marinelle-ja**,
izdeluje **G. Pic-
coli**, lekar „pri angelji“ v Ljubljani, na Dunajskej
cesti. To je najboljše zdravilo zoper ozeblino. Cena
80 kr. (697—9)

Gumi-Bonbons, uplnevši kot vsak v prodaji
se nahajajoči bonbon, rabi se z
najboljšim vspehom pri kašlju, hripavosti in kataral-
nosti dihalnih organov. V škatljicah à 10 kr.

Ustanovljeno l. 1847.

J. J. NAGLAS-ova tovarna za pohištvo

v Ljubljani,

Auerspergov trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvor),
sprejema kompletne oprave za **balo, stanovanja in hotele** od najbolj pri-
proste do najfinije izpeljave po **najnižjih fabriških cenah** z garancijo.

Ilustrovani cenilniki gratis. (642—25)

Tržaška razstavina loterija.

1000 dobitkov
v vrednosti
gld. 213.550.

Loz 50 kr.

1000 dobitkov
v vrednosti
gld. 213.550.

1. glavni dobitek: v gotovem 50.000 gld. ali 8800 cekinov.
 2. glavni dobitek: v gotovem 20.000 gld. ali 3500 cekinov.
 3. glavni dobitek: v gotovem 10.000 gld. ali 1750 cekinov.
 4. glavni dobitek: ovratnik in uhani z briljanti, vrednost 10.000 gld.
- Štirje dobitki: Kinč od zlata z briljanti in biseri v vrednosti po 5000 gld.
Pet dobitkov: Različne stvari za kinč v vrednosti po 3000 gld.
987 dobitkov v vrednosti po 1000, 500, 300, 200, 100, 50 in 25 gld.

Srečkanje 5. januarja 1883.

Cena jednemu lozu 50 kr. (784—5)

Naročila s pridjanimi 15 kr. za poštnino naj se pošiljajo na
TRST. loterijski oddelek tržaške razstave P. Grande 2.

Kdor hoče loze razprodajati, obrne naj se takoj na predstoječo
adreso.

Lozi dobivajo se v Ljubljani pri **slavnej kranjskej eskomptnej banki**,
pri **J. C. Luckmannu, Edv. Mahru in Jan. Ev. Bučarjevih naslednikih.**

RAZGLAS

hranilnice in zastavljalnice ljubljanske.

Urad kranjske hranilnice bo zarad sklepanja računov za
II. semester 1882

od 1. do 15. januarja 1883.

in urad zastavljalnice

od 30. decembra 1882. do 15. januarja 1883.

zaprt.

Ravnateljstvo hranilnice in zastavljalnice

v Ljubljani, dné 11. decembra 1882.

(786—3)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.